

MEMO

Aan : FSR Netwerk Directeuren Huisvesting en Facilitair
Van : FSR: Ans Christophe (en Nihat Yilmaz)
Kopie : Bestuur MBO Raad, FSR Stuurgroep
Datum : 16 november 2020
Onderwerp : Aanvullende uitvraag quick scan ventilatie mbo-scholen winterperiode

---

1. Inleiding

Eind augustus/begin september 2020 heeft de MBO Raad / FSR een quick scan ventilatie schoolgebouwen MBO gedaan. Aan de quick scan hebben 57 van de 60 scholen deelgenomen.

Naar aanleiding van de naderende winterperiode, is een aanvullende uitvraag gedaan. 51 van de 60 scholen hebben de aanvullende vragen beantwoord.

2. Onderzoek

De aanvullende uitvraag is uitgezet bij de medewerkers van de scholen die (namens hun directeuren huisvesting en facilitair) de vragen voor de quick scan van eind augustus/begin september 2020 hadden beantwoord. De aanvullende uitvraag is op 26 oktober jl. uitgezet. Op dit moment (16 november 2020) hebben 51 van de 60 mbo-scholen meegedaan aan de aanvullende uitvraag.

3. Vragenlijst aanvullende uitvraag

De aanvullende uitvraag bestaat uit 5 vragen:

1. In de [richtlijnen 2.0](#) voor het mbo is een aantal richtlijnen opgenomen voor luchtkwaliteit. Hoe goed bent u op de hoogte (uitgedrukt in een rapportcijfer) van de ontwikkeling van de luchtkwaliteit (CO₂-gehalten) in lokalen en/of drukbezochte plekken in gebouwen?
2. Verwacht u dat er ten gevolge van CO₂-gehalten, in de winterperiode minder fysiek onderwijs verzorgd kan worden door uw school dan nu het geval is? Zo ja, ongeveer hoeveel minder? Grove schatting in procenten volstaat.
3. Heeft uw school nog specifieke maatregelen genomen of plannen die verband houden met ventilatie in de winterperiode? Zo ja, welke?
4. Binnen FSR willen we kennisdeling over ventilatie bevorderen en goede voorbeelden delen. Heeft u in dit kader nog praktische tips en/of aanbevelingen voor andere scholen? Zo ja, mogen wij deze tips en aanbevelingen delen met andere scholen en uw naam en mailadres vermelden voor meer informatie?
5. Heeft u nog vragen over ventilatie die u zou willen stellen aan andere scholen?

4. Samenvatting resultaten aanvullende uitvraag op sectorniveau

Onderstaand volgt een samenvatting van de antwoorden op vragen 1 t/m 3. De antwoorden op vragen 3, 4 en 5 zullen separaat worden gedeeld binnen FSR ten behoeve van kennisdeling tussen de mbo-scholen.

Vraag 1: In de richtlijnen 2.0 voor het mbo is een aantal richtlijnen opgenomen voor luchtkwaliteit. Hoe goed bent u op de hoogte (uitgedrukt in een rapportcijfer) van de ontwikkeling van de luchtkwaliteit (CO₂-gehalten) in lokalen en/of drukbezochte plekken in gebouwen?

43 scholen hebben het antwoord uitgedrukt in een rapportcijfer. Onderstaande scores bij elkaar opgeteld geeft een gemiddeld rapportcijfer van 7,7.

- 3 scholen geven zichzelf een 10.
- 1 school geeft zichzelf een 9,8.
- 8 scholen geven zichzelf een 9.
- 2 scholen geven zichzelf een 8,5.
- 13 scholen geven zichzelf een 8.
- 8 scholen geven zichzelf een 7.
- 1 school geeft zichzelf een 6,5.
- 3 scholen geven zichzelf een 6.
- 2 scholen geven zichzelf een 5.
- 2 scholen geven zichzelf een 3. Nog belangrijk: deze 2 scholen geven aan dat ze CO₂-meters hebben besteld zodat continu gemeten kan worden.

8 scholen heeft deze vraag niet uitgedrukt in een rapportcijfer maar in een beschrijving:

- “In onze waarneming is de luchtkwaliteit goed”.
- “Ik ben goed op de hoogte”.
- “Niet realtime, maar we hebben meetapparatuur als we twijfelen”.
- “Beperkt op de hoogte. Bij een quickscan is er een steekproef gedaan in alle gebouwen. Eind november worden er permanente CO₂ meters geleverd en geïnstalleerd voor een deel van de lokalen”.
- “We hebben een gespecialiseerd bedrijf gevraagd de ventilatie in kaart te brengen per ruimte. Zodra we deze resultaten hebben ontvangen, zijn wij goed op de hoogte van de staat van de ventilatie (volgens voorgeschreven richtlijnen als Bouwbesluit)”.
- “Wij hebben na veel moeite CO₂ meters kunnen bestellen, deze worden allereerst in de vooraf geïnventariseerde potentieel kritische ruimtes gelegd, daarna in de overige ruimtes. Deze week ontvangen we de bestelling van de meters”.
- “Redelijk, wij hebben de afgelopen periode verdere metingen gedaan om dit beeld te verbeteren en waar nodig acties uit te zetten”.
- “Wij hebben mobiele CO₂ meters ingezet en hebben in september (met hulp van experts) alles al in gereedheid gebracht volgens de normen”.

Vraag 2: Verwacht u dat er ten gevolge van CO2-gehaltenes, in de winterperiode minder fysiek onderwijs verzorgd kan worden door uw school dan nu het geval is? Zo ja, ongeveer hoeveel minder? Grove schatting in procenten volstaat.

- 35 scholen geven aan dat ze niet verwachten dat er minder fysiek onderwijs verzorgd kan worden.
- 5 scholen verwachten 20% minder fysiek onderwijs te kunnen verzorgen.
- 1 school verwacht 30% minder fysiek onderwijs te kunnen verzorgen.
- 5 scholen verwachten 10% minder fysiek onderwijs te kunnen verzorgen.
- 2 scholen verwachten 5% minder fysiek onderwijs te kunnen verzorgen.
- 2 scholen geven aan dat ze dat nog niet volledig kunnen inschatten.
- 1 school verwacht 5% minder zolang de ramen nog opengezet kunnen worden en tussen de 30% en 40% minder als ramen niet meer opengezet kunnen worden.

Vraag 3: Heeft uw school nog specifieke maatregelen genomen of plannen die verband houden met ventilatie in de winterperiode? Zo ja, welke?

Veel scholen hebben, bovenop de maatregelen die ze de afgelopen maanden al hadden genomen, extra maatregelen genomen. Waaronder:

- Extra aanschaf en gebruik van CO2-meters.
- Extra maatregelen om goed te kunnen ventileren en tegelijkertijd de lokalen en gebouwen voldoende warm te kunnen houden. Technische maatregelen en instructies voor gebruikers van lokalen.
- Extra onderzoek naar mogelijkheden voor het verbeteren van ventilatie(systemen)
- Extra investeringen in verbetering van de ventilatie of de aanschaf van ventilatiesystemen.
- Verhuisplannen naar nieuwbouw naar voren halen.

5. Conclusie

De aanvullende uitvraag wijst uit dat op dit moment geen aanleiding is voor acute zorg over ventilatie in de winterperiode op mbo-scholen. De mbo-scholen zijn goed op de hoogte van de ontwikkeling van de luchtkwaliteit (CO2-gehaltenes) in lokalen en/of drukbezochte plekken in gebouwen. Daarnaast wijst de aanvullende uitvraag uit dat de meeste mbo-scholen ook in de winterperiode goed kunnen blijven ventileren en ze daarom niet minder fysiek onderwijs hoeven te verzorgen dan nu al het geval is.

Ans Christophe

Voorzitter FSR

Facilitair Samenwerkingsverband roc's, aoc's en vakscholen

